

Endeligt referat

Udsendt 9. marts 2017

Møde i Nationalparkbestyrelsen den 21. februar 2016

Mødested: Kiers Gaard, Søndergade 12, 6280 Højer (<http://kiers-gaard.dk/>)

Mødet fandt sted fra kl. **14.00 til 17.30.**

Deltagere:

Formand	Janne Jørgensen Liburd	
Varde Kommune (næstformand)	Preben Friis-Hauge	
Esbjerg Kommune	Kurt Jakobsen	
Fanø Kommune	Kristine Krog Kaas	
Tønder Kommune	Susanne Linnet	Afbud
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen	Afbud
Friluftsrådet	Hanne Voetmann	
Dansk Ornitologisk Forening	Marco Brodde	
Digelagene	Kjeld Andreasen	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen	
Landbrug & Fødevarer	Mikael Nørby-Lassen	
Naturstyrelsen	Ulrik Lorenzen	
Nationalparkrådet	Svend Tougaard	
Nationalparkrådet	Anne Marie Overgaard	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfjeld (Referent)	

Punkter på dagsordenen:

1. **Velkomst og godkendelse af dagsorden – Beslutningspunkt**

Sagsfremstilling:

Janne Liburd byder velkommen og det besluttet, om dagsordenen kan godkendes.

Referat:

Anne Marie Overgård orienterede om Kiers Gaard som er den eneste fredede marskgård i Højer. Gården er fra 1700-tallet og man ved, at der har ligget en marskgård på stedet siden 1400-tallet. I forbindelse med gården ligger der et østershus, som har været brugt til oplagring af østers til videresalg. Gården har været i offentligt eje siden 1973 og fungerer som kulturcenter.

Janne Liburd bød velkommen og orienterede om afbud fra Britt Schak Hansen og Susanne Linnet. Janne orienterede om, at dagsordenen opbygning var ændret, så beslutningspunkterne lå først.

Sekretariatet havde indstillet at:

- Dagsordenen godkendes.

Beslutning:

- Dagsordenen blev godkendt.

2. **Status for projekter – Orienterings- og Beslutningspunkt (30 min.)**

Sagsfremstilling:

- Temamøder:

På sidste bestyrelsesmøde blev emner for kommende temamøder drøftet, men de valgte emner var for brede og dermed ikke realiserbare. Sekretariatet beklager, at bestyrelsen ikke blev hjulpet til valg af klare, attraktive emner for temamøderne, og foreslår i forlængelse af mødet to emner: Moderne Naturforvaltning og Det Maritime Vadehav. P.t. forhandler NPV med Museerne i Varde, om de vil overtage Tema-arrangementerne og tilhørende publikationer.

- Prowad Link:

Samlet budget på 34,6 mio. kr. med Verdensarvsdeltagere fra Danmark, Tyskland, Holland, England og Norge. Det rummer 5 arbejdsplaner: Projektledelse, Projektkommunikation, Opbygning af partnerstrukturer, Samskabelse/analyser og Aktivisering af Verdensarvsbrandet. Projektet er skærpet i januar i forhold til november og december. NPV bliver projektleder på WP5. Brand Activation, som er den mest konkrete arbejdsplan med udvikling af nye tilbud indenfor naturoplevelser, naturuddannelse, lokale fø-

devarer, rejsetilbud og koncept for Verdensarvsrute. NPV vil søge Region Syddanmark for medfinansiering.

- Ansøgning til Friluftsrådet:

Ansøgning om midler til udvikling af formidling og friluftsliv sammen med Danmarks Nationalparker, Vadehavets Formidler Forum og de fire Vadehavskommuner. Projektet vil accelerere og fortsætte udviklings- og formidlingssamarbejdet mellem 41 natur- og kulturinstitutioner, nationalparken og kommunerne på 5 konkrete indsatsområder: MitVadehav til ungdom, Junior Ranger, Kompetenceudvikling af formidlere og frivillige, Code of Conduct samt Lejrskoler.

Resumé:

Følgende er orienteringspunkter:

- Realdaniaprojektet i Tøndermarsken
- NAKUWA Interreg 5a
- Oplevelser i Verdensarven (OiV)
- Verdensarv i Syddanmark (ViS)

Følgende er beslutningspunkter:

- Temamøder
- Prowad Link
- Ansøgning Friluftsrådet

Referat:

Janne Liburd bad bestyrelsen præcisere temaerne til årets 2 temamøder. Følgende var foreslået: Moderne Naturforvaltning (natur-tema) og Det Maritime Vadehav (kultur-tema). Bestyrelsen tilsluttede sig de 2 temaer.

Janne Liburd orienterede om Prowad Link projektet, herunder at nationalparken kan søge 25% af nationalparkens samlede andel af projektet på godt 2 mio. kr. hos Region Syddanmark. Bestyrelsen fandt at det var en god idé.

I forlængelse af projektdiskussionen havde bestyrelsen en drøftelse af nationalparkens årlige statslige bevilling, herunder Nationalparkens forpligtelse i forhold til formidling af Verdensarven og opgaven som Verdensarvens Focal Point. Bestyrelsen mener at det tildelte beløb bør være større end andre nationalparker, fordi Nationalpark Vadehavet udover nationalparkopgaver og så varetager trilaterale og Verdensarvsopgaver. Dog er tiden ikke moden til at søge flere midler bl.a. fordi nationalparken indtil 2016 ikke har forbrugt den fulde bevilling og fordi der måske kommer en revision af nationalparkloven i 2018.

Preben Friis-Hauge orienterede om, at Region Syddanmark har givet midler til synliggørelse og udvikling af Verdensarven igennem projekterne Oplevelser i Verdensarven (2016-2017) og Verdensarvssteder i Syddanmark (2017-2018).

Janne Liburd orienterede om Nationalparkens ansøgning til Friluftsrådet som er koordineret med de andre nationalparker. Udover de fælles initiativer vil ansøgningen også rumme lejrskoleemnet, som bestyrelsen drøftede. Region Syddanmark og Nationalpark Vadehavet har finansieret en markedsanalyse af lejrskolemarkedet, som præsenteres for en lejrskole-projektgruppe i uge 8. Gruppen tager stilling om der skal arbejdes videre med at tiltrække lejrskoler på workshoppen.

Der var ingen spørgsmål til orienteringen i øvrigt.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Orienteringen om projekterne Realdania i Tøndermarsken, NAKUWA Interreg Va, Temamøder, Oplevelser i Verdensarven (OiV) og Verdensarv i Syddanmark (ViS) tages til efterretning.*
- *Bestyrelsen vælger de to emner for årets temamøder.*
- *Orientering om Prowad Link tages til efterretning og udarbejdelse af ansøgning om medfinansiering fra Region Syddanmark godkendes.*
- *Ansøgning til Friluftsrådet godkendes.*

Beslutning:

- Temamøder - Årets temamøder blev: Moderne Naturforvaltning (naturtema) og Det Maritime Vadehav (kulturtema).
- Prowad Link – bestyrelsen tog orienteringen til efterretning godkendte udarbejdelse af ansøgning om medfinansiering fra Region Syddanmark.
- Bestyrelsen godkendte ansøgningen til Friluftsrådet, som sendes inden 1. marts 2017.
- Herudover tog bestyrelsen orienteringen til efterretning.

3. Indkomne ansøgninger – Beslutningspunkt (10 min.)

Sagsfremstilling:

Nationalpark Vadehavets bestyrelse blev på sidste møde præsenteret for ønsket om et tilskud til kultur-eventen Wadden Tide. På den baggrund bad bestyrelsen om et oplæg fra Wadden Tide, som er vedlagt som bilag.

Resumé:

Der er indkommet en ansøgning fra Wadden Tide, som bestyrelsen vil blive bedt tage stilling til.

Referat:

Janne Liburd orienterede om, at en uformel ansøgning fra Waddentide blev drøftet på sidste møde, hvor bestyrelsen bad om en skriftlig ansøgning fra Wadden Tide, som nu er fremsendt.

Bestyrelsen drøftede ansøgningen og påpegede, at der ikke må være tale om et driftstilskud. Der var dog enighed om, at eventen udbreder kendska-

bet til Nationalparken og at man ønsker at give tilskud til Wadden Tide, på betingelse af at der også opnås tilskud fra anden side.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *tilskuddet gives til Wadden Tide, hvis der kan opnås et tilskud fra Region Syddanmark eller anden tilskudsgiver, som sikrer et arrangement på samme høje kvalitetsniveau som foregående arrangementer.*

Beslutning:

- Bestyrelsen besluttede at tilskuddet gives til Wadden Tide, hvis der kan opnås et tilskud fra Region Syddanmark eller anden tilskudsgiver, som sikrer et arrangement på samme høje kvalitetsniveau som foregående arrangementer. Det skal i tilsagnet påpeges, at tilskuddet ikke gives som driftstilskud, og at der, hvis der fremover skal ydes tilskud, skal være tale om nyudvikling.

4. Bestyrelsens møder og formen af disse – Beslutningspunkt (30 min.)

Sagsfremstilling:

- Dagsordenen til dagens møde er udvidet tekstmæssigt på sagsfremstillingerne, som derved er forsøgt skærpet i forhold til om det er et beslutnings- eller orienteringspunkt. Samtidig er det tilstræbt at nedbringe antallet af dagsordenspunkter og derved give mere tid til behandling af de punkter som skal besluttes, mens orienteringspunkter nedbringes tidsmæssigt samtidig med sekretariatets oplæg og taletid. Antallet af bilag søges også reduceret.
- Dagens møde er forlænget for at give mere tid til at diskutere beslutningspunkter på dagsordenen.
- Der kommer jævnligt henvendelser fra kommuner, borgere og interessegrupper vedr. emner, som har interesse for Nationalpark Vadehavet. Bestyrelsen bedes derfor drøfte, hvordan de ønsker at behandle disse henvendelser. Skal der afsættes en time mere på de eksisterende bestyrelsesmøder eller skal der afvikles særlige temamøder. Eksempler på sådanne temaer kunne være: Evaluering, Ny nationalparkplan, Cobra-kabel, Heliport på Rømø, Mandøprojekt, Genslyngning af Ribe Å.

Resumé:

Bestyrelsens møder har været til drøftelse i forhold til form og indhold, og derfor bedes bestyrelsen drøfte og beslutte hvordan de fremadrettet ønsker møderne afviklet – herunder:

- Dagsordensudformning
- Varighed af møder
- Temamøder ud over bestyrelsesmøder (ikke beslutningsdygtige)

Referat:

Janne Liburd orienterede om, at mødestilen er foreslået ændret, da flere bestyrelsesmedlemmer har givet udtryk for, at der ikke har været den fornødne tid til at drøfte emnerne på dagsordenen behørigt. Bestyrelsens medlemmer har interesse i udviklingen i Nationalparken og der skal derfor være tid til drøftelser ligesom det skal så vidt muligt undgås, at enkeltmedlemmer vil have taget til referat, at de ikke er enige i konkrete beslutninger.

Bestyrelsen drøftede mødestilen. Der var enighed om, at konsensus er ønskeligt. Dernæst at møderne udvides tidsmæssigt i det omfang det skønnes nødvendigt. Herudover ønskede bestyrelsen mulighed for at afholde bestyrelsesmøder, hvor de kan gå i dybden med udvalgte emner 1-2 gange om året. Der er mødepligt til disse møder/workshops, som evt. kan ligge forud for bestyrelsesmøderne eller på dage for sig selv, men der kan ikke træffes beslutninger.

Bestyrelsen billigede den nye dagsordensform, hvor beslutningspunkterne ligger først, og hvor orienteringspunkter er læst hjemmefra og reduceres til spørgsmål til orienteringen på mødet, samt der var enighed om at en god stemning er afgørende for bestyrelsens mulighed for at skabe resultater.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Bestyrelsen godkender de fremlagte ændringer.*
- *Bestyrelsen beslutter, om der skal være ekstra møder og/eller om varigheden af møderne skal udvides.*

Beslutning:

- Beslutningspunkter lægges først på dagsordenen.
- Længden af møderne kan udvides eller indskrænkes efter behov.
- Der kan afholdes emnemøder, hvis bestyrelsen ønsker at gå i dybden med et emne, f.eks. evaluering eller ny nationalparkplan. Der er mødepligt til disse møder.

5. Samarbejdsaftale mellem Naturstyrelsen/SVANA og Nationalpark Vadehavet - Beslutningspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Der er fremsendt forslag fra Naturstyrelsen / SVANA til samarbejdsaftale mellem disse og NPV. Samarbejdsaftalen er fremsendt før der er modtaget et referat fra formandsmødet mellem de nævnte parter i december og samtidig med en svarfrist, der ikke gav mulighed for at bestyrelsen kunne vurdere aftalen. Samarbejdsaftalen mangler præciseringer om NPV's forsikringsforhold og er enkelte steder uklar på hvornår NPV skal betale for ydelser fra Naturstyrelsen/SVANA. Det fremgår desuden, at Web/IT-support splittes på Naturstyrelsen og SVANA. Se bilag 5.1.

Resumé:

Naturstyrelsen har sendt et udkast til redigeret samarbejdsaftale mellem NST/SVANA og Nationalpark Vadehavet. Bestyrelsen bedes drøfte konsekvenser af ændringer i aftalen og beslutte eventuelle ændringsforslag.

Referat:

Janne Liburd orienterede om det udkast til samarbejdsaftale som Nationalparken har fået tilsendt fra NST og SVANA. Aftalen er fremsendt efter et møde mellem formænd og sekretariatsledere og ledelsen i NST og SVANA i december. Mødet havde fokus på forsikringsforhold i nationalparkerne og på den nye administrationsaftale. Den fremsendte administrationsaftale er modtaget, mens der mangler et referat fra mødet. Referatet er en forudsætning for administrationsaftalen.

Bestyrelsen påpegede, at det er vagt formuleret, hvornår Nationalparkerne skal betale for ekstra ydelser. Herudover efterlyste de en beskrivelse af forsikringsforhold samt præcisering af hvor man henvender sig i forhold til web og IT spørgsmål. Beskrivelsen af ansættelsesforhold af medarbejdere skal ligeledes rettes, da bestyrelsen kun ansætter ledelsen og ikke medarbejderne. Herudover anbefales det, at aftalen underskrives af både NST og SVANA (nedlagt: nu Miljøstyrelsen).

Sekretariatet havde indstillet at:

- NPV laver en henvendelse, sammen med de andre nationalparker, hvor der anmodes om en ændret samarbejdsaftale som reflekterer aftalerne fra mødet i december 2016, herunder især præcisering af forsikringsforhold.

Beslutning:

- Bestyrelsen bad Janne Liburd og sekretariatet rette henvendelse til NST og SVANA/Miljøstyrelsen og bede om følgende ændringer:
 - at få forsikringsforholdene skrevet ind i aftalen
 - at få en præcisering af hvor man henvender sig i forhold til web og IT
 - at få præciseret lidt mere de ydelser der skal betales for
 - at aftalen underskrives af Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen
 - at teksten ændres til at ansættelse af ledelse foretages af bestyrelsen og medarbejdere ansættes af ledelsen.

6. Emner til drøftelse i Nationalparkrådet og tilbagemelding til Rådet - Beslutningspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Der er mange relevante emner, som Rådet kan forholde sig til og give anbefalinger i forhold til, til Bestyrelsen. Omvendt afholder Rådet fire møder om året og derfor skal der vælges emner med omhu. Sekretariatet foreslår, at rådet får evalueringdesignet tilsendt til orientering. Dernæst, at bestyrel-

sen ønsker at inddrage rådet i arbejdet med Nationalparkplan 2019-24, hvilket vil lægge beslag på min. et Rådsmøde.

Resumé:

Det blev på bestyrelsesmødet i december besluttet, at sekretariatet definerer hvad der menes med støttepunkter og porte og beder rådet arbejde videre med overvejelser om porte og støttepunkter. Bestyrelsen bedes drøfte, om der i mellemtiden er kommet flere emner, som bestyrelsen ønsker nationalparkrådet tager stilling til.

Referat:

Rådet har udtrykt, at de ønsker flere konkrete opgaver at arbejde med for bestyrelsen. Bestyrelsen opfordrer til, at rådet arbejder videre med støttepunkter og porte.

Svend Tougaard og Anne Marie Overgaard oplyste, at pga tidsmangel på sidste møde til at drøfte porte og støttepunkter sidste, så vil de gerne arbejde videre på det kommende møde. Sekretariatet bedes definere porte og støttepunkter for at sikre et fælles sprog og dermed lette Rådets arbejde.

Bestyrelsen ønsker at inddrage rådet i evaluering og nationalparkplan. Udkast til evaluering forventes i efteråret 2017. Det blev endvidere foreslået, at rådet arbejder med forslag til naturforbedringer i lokalområdet.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Nationalparkrådet arbejder videre med overvejelser om porte og støttepunkter på det kommende Rådsmøde.*
- *Nationalparkrådet forholder sig til evalueringsdesignet og orienteres om evalueringen på det efterfølgende Rådsmøde.*
- *Nationalparkrådet afsætter møde primo 2018 til den nye nationalparkplan.*

Beslutning:

- Nationalparkrådet arbejder videre med overvejelser om porte og støttepunkter på det kommende Rådsmøde, ud fra sekretariatets definition.
- Nationalparkrådet forholder sig til evalueringsdesignet og orienteres om evalueringen på det efterfølgende Rådsmøde.
- Nationalparkrådet afsætter møde primo 2018 til drøftelse af den nye nationalparkplan.

7. Nyt fra bestyrelse og sekretariat – Orienteringspunkt (40 min)

Sagsfremstilling:

Kort orientering fra bestyrelse og sekretariat, herunder deltagelse i møder samt presseomtale.

Orientering om:

- Status på partnerprogrammet (partnerkurser) v/Hanne Voetmann
- Status på kunstudvalget (kunstnerophold) v/Marco Brodde
- Status på græsning (forening og fødevarer) v/Kjeld Andreasen
- Status på Nationalparkskipet (udvalgets fremtid) v/Preben Friis-Hauge
- Status på Evaluering v/Peter Saabye Simonsen
- Status på Årsrapport 2016 v/Peter Saabye Simonsen

Referat:

Hanne Voetmann orienterede om **Partnerudvalget**. Der har været afholdt 5 partnerkurser i Nordby, Varde, Esbjerg, Ribe og Tønder med 175 deltagere. Sekretariatet fik pæne ord for god, aktiv opgaveløsning på kurserne, og især Jens L Hansens hurtige opfølgning på kursernes gruppeopgaver ved dagen efter kurset at sende en mail med en sammenskrivning af resultaterne af gruppearbejdet.

Fremadrettet skal der samles op på det nye partnerprogram, kriterierne skal gennemgås og gruppearbejdet fra kurserne evalueres. Man skal forholde sig til partnere der ikke har været på kurset, partnere der ikke har ansøgt, nye ansøgere, som er kommet til efter kurserne osv. Herudover skal udvalget se på kurser for partnerne og afdække samarbejdsflader og projekter regionalt, nationalt og internationalt. Udvalget skal udvikle et ambassadørprogram og have fokus på produkter. Hanne Voetmann erindrede om den årlige Partnerdag, som finder sted på i Esbjerg den 28. marts.

Marco Brodde orienterede om **Kunststudvalget**. Udvalget havde modtaget 14 ansøgninger til "Artist in residence"-opholdet. Ansøgningerne var primært fra udefrakommende. Kunststudvalget havde udvalgt Kunstnergruppen EA, som arbejder med lyd og performancekunst. Deres ophold i Nationalparken skal foregå på Rømmø, hvor turistchef Bodil Glistrup generøst har stillet feriehus til rådighed. Kunstnerne kommer til møde i marts, hvor opholdet detailtales og de præsenteres for den brede offentlighed. Under mødet i marts bliver kunstnerne præsenteret for Nationalparken, kulturmiljøet og landskabet. Bestyrelsen bad om at få tilsendt kunstnergruppens ansøgning, så de kunne se deres arbejde.

Kjeld Andreasen orienterede om **Græsningsudvalgets** arbejde. Græsningsforeningen er endnu ikke på plads, men vedtægterne er udarbejdet og der arbejdes på at nedsætte en bestyrelse på 5 personer indenfor 1 måned. Ligeså er forretningsplan for græsningsforeningen på vej i udbud. Bestyrelsen havde en drøftelse af græsningsforeningen, herunder hvordan græsningsforeningen realiserer ønskerne fra nationalparken om naturpleje mv., når nu Græsningsforeningen får en selvstændig bestyrelse, der uafhængig af nationalparken. Bestyrelsen vil gerne se de endelige vedtægter for græsningsforeningen, ligesom Græsningsudvalgets kommissorium måske skal justeres samt præsenteres for bestyrelsen, nu hvor der foreligger en afgørelse om den juridiske enhed, som græsningsforeningen etableres i.

Preben Friis-Hauge orienterede om **Skibsudvalget**. Han henviste til ledelsesorienteringen, hvor skibets status er beskrevet under målsætning 5. Ombygningen af skibet, så det kan bruges til forskning, er udsat til efteråret. Skibet er nu i drift, hvorfor der kan stilles spørgsmål ved skibsgruppens fremtidige funktion. Det kan muligvis komme på tale, at skibsgruppen vælger at nedlægge sig selv i takt med at de frivillige allerede arbejder med skibet. Der udmeldes en dato for sejlads med bestyrelse og råd, hvortil kommer, at interesserede fra råd og bestyrelse kan deltage i øvelsessejladser, såfremt der er plads på skibet.

Peter Saabye Simonsen orienterede om **evalueringsdesignet**, herunder at der er entreret med prof. Anne-Mette Hjalager fra Syddansk Universitet, som har stor erfaring i evalueringer. Hjalager skal blandt andet afvikle interview-runder mv. Der er lagt en plan for gennemførelsen og der gennemføres surveys af blandt andet kendskab til Nationalparken. Evalueringen tager afsæt i Nationalparkens målsætninger og er inspireret af evalueringer af Thy og Mols Bjerge, men Vadehavet vil dog søge at være lidt mere markante i effektopgørelserne. Evalueringen skal anvendes i udarbejdelsen den ny nationalparkplan 2019-2025.

Bestyrelsen tilkendegav, at de ønsker at fortsætte stilen fra **Årsrapport 2015** i Årsrapporten for 2016.

Janne Liburd beklagede, at Vadehavssymposiet ikke er tydeligt beskrevet på hjemmesiden - <http://svana.dk/natur/international-naturbeskyttelse/det-trilaterale-vadehavssamarbejde/iswss14/> Der vil komme en invitation til bestyrelsen til Vadehavssymposiet, der afholdes på Ecco Centret den 9. – 11. maj 2017. Der vil blive tale om egenbetaling, hvis ikke andet kommunikeres. Sekretariatet vil også arbejde for, at der laves et begrænset antal dagbilletter.

Kjeld Andreasen spurgte, hvem der skal erstatte Svend Tougaard, som træder af som formand for Vagerlaget. Svend Tougaard fortalte, at han sidder som repræsentant for Vadehavets Bådklubber, og der er peget på en kandidat til posten. Sekretariatet bliver orienteret om den nye formandskandidat efter bestyrelsesmødet i Vadehavets Bådklubber den 28. februar.

Bestyrelsen roste sekretariatet for omfanget af mødeaktiviteter og den massive, positive medieomtale, selv i julemåneden.

Sekretariatet havde indstillet at:

- Bestyrelsen tager orienteringerne til efterretning.

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.
- Bestyrelsen valgte at bruge stilen fra Årsrapport 2015 i Årsrapport 2016.

8. Økonomi - Regnskab 2016 samt Budget 2017 – Orienteringspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Regnskab 2016 viser en sund økonomi hvor de fleste projekter rammer budgettet. Opsparingen er lidt større end forventet, hvilket skyldes ikke udbetalte beløb til eksterne parter (mangler fakturaer).

Budget 2017 er reelt som fremlagt på bestyrelsesmødet i december, men korrigeret med Interreg Va – NAKUWA og de ikke udbetalte beløb til eksterne parter.

Resumé:

Sekretariatet vil orientere om status i forhold til Regnskab 2016 samt Budget 2017.

Referat:

Janne Liburd indledte med at orientere om, at de fremlagte bilag var afslutning af 2016-regnskabet samt budget for 2017, hvor bestyrelsen havde godkendt sidstnævnte.

Peter Saabye Simonsen fremlagde kort regnskab 2016, som havde ganske få afvigelser fra det regnskab, bestyrelsen havde fået forelagt i december. De få afvigelser var overvejende begrundet i, at enkelte regninger var kommet for sent ind, til at komme med i regnskabet for 2016. Regnskabet blev lukket med et mindre overskud. Bestyrelsen roste sekretariatet for regnskabet.

I forhold til budget 2017, som er justeret en anelse i forhold til budget fremlagt i december 2017, jf. Regnskab 2016, forklarede Peter, at Nationalparken i 2017 skal være endnu skarpere i budgetlægning fra et år til det næste, men også fra kvartal til kvartal. Regeringen har strammet reglerne yderligere. Fremadrettet skal der være stærke argumenter for at overføre midler fra basisbevillingen fra et år til det næste, eksempelvis ved at der er hentet eksterne fondsmidler, som der ikke var kalkuleret med i budgettet. Sekretariatet vil fastholde den konservative budgetlægning, som hidtil og så tage dialogen med 'København' når der hentes eksterne projektmidler, der naturligvis ændrer indtægter og udgifter.

Sekretariatet havde indstillet at:

- Bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

9. Studieturen 2017 – Orienteringspunkt (15 min.)

Sagsfremstilling:

Studieturens første dag bruges primært til transport til Leeuwarden i Holland. På turen aktiveres alle og der er oplæg om aftenen.

Turens anden dag skal vi til øen Schiermonnikoog, hvor en række af bestyrelsens ønsker til studieturen er søgt efterlevet. Socialt arrangement om aftenen. Tredje dag er der afgang til CWSS, Det Centrale Vadehavssekretariat, i Wilhelmshaven hvor vi skal høre om CWSS, og derfra kører vi hjem.

Resumé:

Sekretariatet har været i dialog med Sjon de Haan fra Aanjager Waddenzee Werelderfgoed og har i samarbejde med ham udarbejdet et program for studieturen 2017 (17. til 19. marts).

Referat:

Janne Liburd orienterede kort om programmet for studieturen. Svend Tougaard supplerede med, at øen Schiermonnikoog, som bestyrelsen skal besøge, er den eneste nationalpark i det hollandske Vadehav. På studieturen er vi inviteret på middag af de hollandske Vadehavsmyndigheder med oplæg af hollandske topfolk indenfor Vadehav, Verdensarv og nationalparker, ligesom hollænderne venligt har overtaget planlægningen af besøg hos landmand, entrepreneur, nationalpark, udflugt med skib mv. På hjemrejsen skal vi besøge Det Centrale Vadehavssekretariat (CWSS) i Wilhelmshaven, som byder på oplæg og frokost.

10. Evt. og meddelelser (10 min.)

Referat:

Janne Liburd kvitterede for bestyrelsens fremmøde i forbindelse med indvielse af Fanøfærgen og Vadehavscentret samt ejerskifte af Danhostel Ribe. Flere af bestyrelsens medlemmer udtrykte ros til Vadehavscenterets nye udstillinger, foruden til Fanøfærgens udsmykning.

Kjeld Andreasen orienterede om, at man kan blive medlem af Baglandet, som er en støtteforening til Vadehavscentret. Medlemsskabet giver rabat på blandt andet entre. <https://da-dk.facebook.com/Baglandet-st%C3%B8tteforening-for-Vadehavscentret-319293634840375/>

Lars Brink Thygesen orienterede om, at der i regi af Collective Impact er lavet et udredningsarbejde "Udviklingen af landbrugslandet", hvor man på 8 steder har set på udviklingen fra 1954 til 2025. Mange markveje, som giver adgang til naturen, er blevet nedlagt. Markerne er blevet større osv. Det er

en udvikling der går stærkt og påvirker naturens mangfoldighed.
<http://www.ft.dk/samling/20161/almdel/mof/bilag/230/1717575.pdf>
<http://collectiveimpact.dk/det-aabne-land>

Mikael Nørby-Lassen foreslog, at nationalparken tager opgaven op med at gøre markveje tilgængelige igen og koble det sammen med oplevelser, sansestier, oplysning mv. – måske rådet kan inddrages i arbejdet.

Anne Marie Overgaard orienterede om, at der allerede afvikles markvejsvandring i Tønder Kommune. <http://www.byogland-vestslesvig.dk/>

Peter Saabye Simonsen orienterede om, at bestyrelsen mødes med nationalparkbestyrelserne fra Thy og Mols Bjerge på Naturmødet, Hirtshals, den 19. maj. Sekretariaterne arbejder på at få en paneldebat for nationalparkerne under mødet. Vi kører ud og hjem samme dag i bus. Se desuden: <http://naturmoedet.dk/program-2017/>

Den 21. maj er der nationalparkdag.

Kristine Kaas Krog takkede for skilte og foldere omkring ynglefugle på stranden og roste materialet.

Svend Tougaard påpegede, at kortet i den genoptrykte nationalparkfolder har kajakruter gennem et skydeområde og et sælområde. Sekretariatet vil undersøge, hvorfor de ikke er fjernet som forventet.